

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V olinosti je moč.

«EDINOST» izhaja vsako sredo; cena za vsa leta je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 20 kr. — Posamezne številke pri upravnistvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 8 kr. — Naročnine, reklamacije in inzerate prejema Upravnistvo «via Zonta 5».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via delle poste 10. p.»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inzerati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Č. č. g. g. naročnikom!

K malu bo konec prvega poluleťja. Da bomo mogli dosedanje troške poravnati, prosimo, naj vsak, kdor je z naročnino zaostal, denarje vsaj v 14 dneh (po nakaznici) pošlje.

Upravnistvo «Edinosti».

VABILO.

Politično društvo «Edinost» za Primorsko bo imelo v nedeljo, 26. junija t. l. po poludanskej božej službi v Komnu v prostorih g. Švare javni svoj

XXV. občni zbor.

Dnevni red:

1. O ljudski šoli;
2. O pogodovanju Krasa in o sadjoreji;
3. O živinoreji in živinskih zdravnikih;
4. O kraških revah in težavah, posebno pa o bolniških troških, in kako bi bilo mogoče pomagati v tem obziru.

Da se tega važnega občnega zbora vdeleže vsi č. č. družabniki in rodoljubje, vabi uljudno

ODBOR.

Govor gosp. poslanca dr. Vitezića

v državnem zboru, dne 12. maja.

(Konec.)

Zdaj preidem na uvedeni načrt pri učiteljsku v Kopru.

O tem predmetu sem govoril v lanskej pro-računske obravnavi, ker je pa toliko važen, zato ne morem molčati, ampak zopet moram spregovoriti o njem, ker se od lanskega leta nič ni zboljšalo.

V prvem razredu se uči izmej 13 sedem predmetov v materinem, vsi drugi v nemškem ali italijanskem jeziku.

V drugem razredu se uči izmej 14 pet predmetov v materinem, vsi drugi v nemškem jeziku. Celo pedagogika, najvažnejši predmet učiteljem, uči se v jeziku, ki je učencem večidel nerazumljiv. Za Italijane se je vendar dalo toliko izjeme, da se jim pojasnila dajo v materinem jeziku.

Podlistek.

Odlomki iz mojega dnevnika.

(Spisuje Samovič.)

(Dalje.)

Še to popoldne prišli smo do mestica V. Ko se je vse vredilo in straže razpostavile, takoj je naša četvorica Palčiča k potoku v grmovje gnała, da mu pobarva bele spodnje platnene hlače. Mine nekaj časa, ko se vrnó, vsi so bili brez plašča, le Palčič ga je moral nositi, da je zakrival spodnje hlače, ker se barvanje ni posebno posređilo, bodi si, da je bila barva slaba, bodi si, da so delali v prevelikej naglici, ali da so bili v tej obrti neveščí, s kratka: Palčič je bil kakor Indijan, barva na hlačah je bila izdajška, kamor koli se je pritisol, povsod se je poznalo, ko se je posušilo. Želel je bitke naj-bolj, ali le zato, da bi se hlaček katerega mrtveca prilastil. Bal se je stotnika, ker mu je uže poprej pretíl, ako se še vpijani, da ga ne namaže z barvo, ampak z leskovim oljem. Drugi dan je moral Palčič na stražo, nobeden mu ni hotel hlače posoditi; kaj bo zdaj? potuhnol se je, da je bolan; zdravnik, ki je bil pozvan, preišče ga vpríčo stotnika. Na stražo! reče stotnik, ne boš lenobe pasel in pa «šnopsa» pil. Kaj je bilo početi? hlače ni, stotnik preži v Palčiča, ki se počasi obira, kakor bi ležal v listji. O prasec kranjski! s čem si se namazal? vse spodnje

V tretjem razredu priraste še narodna ekonomija, tako, da se uči v vsem skupaj 15 predmetov, katerih se ena tretjina predava v materinem, dve tretjini pa v nemškem jeziku. V četrtem razredu se razen veronauka in materinega jezika uči vse v nemškem jeziku. Ne strogo zapovedani predmeti, kakor so: petje, muzika, risanje, telovadba, podučujejo se v nemškem ali italijanskem, ne pa v slovanskem jeziku. Celo v cerkvi se Hrvatje zanemarjajo, ker ne čuje se ni ene hrvatske pesmi ali propovedi, in pred Bogom bi vendar morali biti vsi enaki.

Matura je kakor znano, pismena in ustmena. Pri pismenej preskušnji so vsa prašanja nemška.

Meni ni znano, ali je bil kak ukaz dan, da se sme na prašanja odgovarjati nemški ali v materinem jeziku; a to mi je znano, da se pri tem prav nepristransko ne ravna, ker je Italijanom vedno na voljo dano, odgovarjati v materinem jeziku, ne pa Slovencem in Hrvatom. To velja tudi gledé ustmenega izpita.

Take razmere se drugod hvalijo. — Zdravej pameti ni nič bolj nasprotnega, nego to, da se učiteljski pripravniki vzgojujejo v drugem jeziku, nego v onem, v katerem morajo učiti mladino.

Pa tudi zdravju je zelo nevarno, mladino s toliko predmeti mučiti in trpinčiti v jeziku, kateri jej ni razumljiv. So sicer dve ali tri pravljalnice, v katerih se uči nekoliko predmetov, da se morejo sprejemati učenci v učiteljska, ali učenci, ki se sprejemajo iz pripravljalnice, nemški skoraj brati ne znajo in vendar se morajo uče v prvem razredu nekoliko predmetov v nemškem jeziku učiti.

V drugem razredu jih zna zelo malo navadne nemške stavke izrekati in vendar se morajo najvažnije predmete, kakor pedagogiko i najtežje predmete, kakor kemijo, somatologijo (popis človeškega telesa) in mineralogijo v njim nerazumljivem jeziku učiti. Ali so ti predmeti tako nepomenljivi, da jih ni treba umeti, ali so le za to, da se nemški jezik uči? Če je nemštvo glavni namen, naj se omenjeni predmeti izbrišejo iz učnega načrta, i naj se na njihovo mesto postavi nemška slovnica, ali naj se učne ure skrajšajo in uče se ti predmeti v materinem jeziku, ker uverjen sem, da bi se učenci v eni uri na teden več naučili, ako bi se predmeti v materinem jeziku razkladali, nego v 3 ali 4

hlače, plašč, košuljo, vse imaš umazano! si li barvo kradel? vpraša Jaka. Naglo, obuj blače i na stražo! Jaz nemam blač, reče mirno Palčič stotniku, kateri je pri tej priči skoro od tal odletel, v sili sem jih pozabil ubiti in potem nisem mogel več nazaj, ker smo se morali umaknóti. Flajšman je takoj bil pripravljen zagovarjati svojega tovariša, stopil je k stotniku po vojaško ga pozdravil in rekel: «Spud avtman,» Palčič in jaz sva otela ves oddeljek, da ga niso prokleti Karabaldini postreljali. On je hotel iti po hlače, pa sem mu jaz branil in ga opomnil, da se tudi brez hlač lahko bojuje: Kedo je to videl? vpraša stotnik, Stupica se oglasi: Jaz! Tesar tudi pristavi: Jaz in še štirji drugi. Permejdunaj! reče Flajšman: Spud avtman, kder mi štirje «pograjfamo» morajo se oboki podirati. Stotnik se je smijal in če ni veroval, zdelo se je vendar, da veruje; Palčiču pa je druge hlače dal. Ko je stotnik otšel, reče Flajšman svojim tovarišem: Permejdunaj! naš Jaka vse veruje. Res je dobil Palčič druge hlače, toda bile so mu za ped prekratke, vse se mu je smijalo, on pa je bil vesel, da je tako srečno leskovini otšel.

Kder je mnogo ljudi skupaj, nahaja se tudi mnogo raznih značajev in različnih menjenj. Imeli smo tudi take, kateri so vsake vrste vražam verovali, tudi največje neumnosti. «Repnik Ožbot,» tako so ga vsi sploh zvali, znal je mnogo o čarodejstvu, o zeliščih, koreninah in Bog vedi,

urah, ako se predmeti razlagajo v jeziku, ki je učencem nerazumljiv.

Enako je vrejeno učiteljske za učiteljice v Gorici, da, reči se sme, da je tam še slabše, ker tam prav za prav ni tečaja za hrvatske učenke, ampak one se morajo poprej italijanskega ali slovenskega jezika učiti, da morejo podluke poslušati. Kako napéno ste te dve učiteljici vrejeni, tega pač ni treba dalje razpravljati. Kar se tiče pomanjkanja slovanskih ljudskih šol na Primorskem, o tem se je sklical gospod naučni minister — žal mi je, da njegova prevzvišenost ni pričujoč, ker se moram sklicavati na zadnje njegove govore, i nemam druge prilike, da bi to storil — na obstoječi deželni šolski zakon, po katerem določuje deželni šolski svet o učnem jeziku v ljudski šoli po zaslišanju tistih, ki šolo vzdržujejo. Ta stavek je resničen, a pristaviti je vendar še, da je v zakonu izrečno določeno, da se mora deželni šolski svet držati obstoječih postavnih določeb in tedaj določbe člena 19. državnega osnovnega zakona. Lahko pa tudi ministerstvo na deželni šolski svet, ker je tako sestavljen, tako krepko upliva, da odstrani tako stanje, take razmere, kakoršne so v Istri, če ima le nekoliko dobre volje. Deželni šolski svet je sestavljen iz deželnega načelnika ali njegovega zastopnika kakor prvoednika, potem iz poročevalca za administrativne zadeve, deželnih šolskih nadzornikov za ljudske in srednje šole, iz enega katoliškega duhovnika in treh udov, vzetih iz učiteljstva ljudskih in srednjih šol. — Vse te zadnje imenuje Njegovo veličanstvo cesar na predlog ministra za bogočastje in poduk. Ta sestava je gotovo taka, da njegova prevzvišenost, kakor rečeno, nanjo lahko upliva. Naj se mi h koncu dovoli še nekoliko opazek gledé odgovora, kateri je dal njegova prevzvišenost gospod naučni minister v 148. seji na govor mojega prijatelja, dr. Tonklija. Gospod minister je trdil, opt na znanje deželnih razmer, da na ponemčevanje v Istri ni misliti, i da vlada na to res ne misli.

Da pri tam obstoječih razmerah na ponemčenje ni misliti, o tem sem popolnoma prepričan, to sem tudi večkrat v tej visokej zbornici trdil.

Kar pa zadeva trditve, da visoka vlada na germanizacijo ne misli, sklepalo bi se uže iz govorov, katere je njegova prevzvišenost gospod ministerski načelnik večkrat v tej visokej zbor-

kaj je v oči radovednim zijalom vse pravil. Če smo kde taborili, vedno mu je misel po glavi rojila, da tako travo najde, katera vse odpre. Vsake vrste travo in zelišča je na svojo puško pritiskal, da bi videl, če kladivo in železje odpade, toda na tisoče trav je odtrgal, pa vse ni moglo železa na puški omajati, tolažil se je s tem, da ni še prave zeli našel. Tudi je vse travnike prehodil, na vsak korak pazil, kedaj mu podkev od pete odleti, če na tako travo stopi.

Nekega dne, ko smo par dni v prijaznej vasi tičali, posvetovala se je četvorica, kako bi Repnikovega Ožbota osmešila. Ker je večkrat pripovedoval, da ima čížek v svojem gnezdu tako korenino, da ne more človekovo oko gnezda zapaziti, ako ga ne vidi v vodi, sklenoli so lumpaci, da ga s tem osmešijo. Stupica je šel na daleč okrog, da je neko staro gnezdo našel, potem so ga nesli blizu vode na neko vrbo, da se je vrba v vodi videla. Kréma, v katero so imeli navadno shajališče, bila je za ta smešen prizor izbrana. Flajšman je podučil goste, kaj bo delal, da morajo čisto mirni biti, ko se Repnik vrne in se delati, kakor bi ga ne videli, tudi ako bi katerega včipnol ali mu pokrivalo vzelo. Povedal je vse natanko, kak lahkovonež je in tudi o starem gnezdu na vrbi. Repnik je rad piaznil kozarce v krémi in ni maral takrat za družino, da mu ni kedo pomagal piti, sedel je tisto popoldne v krémi. Flajšman ga zapazi v krémi, gre v krémo in blizu njega sede, da

nici govoril ter spravo narodnostij in enakopravnost ponderjal, da je ta trditve tudi resnična.

Ali iz naredeb visocega naučnega ministerstva, kakor tudi posebno iz tega, kar se pri deželnem namestništvu v Trstu godi, moramo drugače misliti in verovati, ker se ti organi popolnoma nasprotnih načel drže. Uvedenje nemškega jezika v hrvatske ljudske šole; napéna vredba učiteljske v Kopru i Gorici, katero sem zgoraj razložil; zapreke, katere delajo gosposke uvednju hrvatskega učnega jezika v ljudske šole; manjkanje vsake meščanske in srednje šole s hrvatskim učnim jezikom: vse to so, tako menim, gotovo zadostni dokazi temu, kar sem prav zdaj trdil.

Kako pa se ima slovanski element ali slovenski, kakor se je njegova prevzvišenost izrazil, z nemškim in nemški z slovenskim na Primorskem krepiti, za kar se baje vlada prizadeva, to mi je popolnoma nerazumljivo.

To je morebiti lepa beseda, nikakor pa ne utrjen dokaz. (Dobro! na desnej.)

Gospod minister je tudi rekel, da je Slovanom *prosto* prilastiti si nemško kulturo. Kde pa je prostost, ako se posrednje i neposrednje silijo, nemški jezik se učiti in če ne morejo v višje razrede, da so primorani učiti se ga v ljudskih šolah. (Čujte! Čujte! na desnej.)

Da sedanjega deželnega namestnika v Trstu patriotični avstrijski čut napolnuje, o tem ni nobeden dvombe izrekel. — Ali tajiti se mora, da kdo, ker je dober Avstrijec, dober domoljub, mora tudi dober deželni namestnik biti. (Dobro! Dobro! na desnej.)

Ker za dobrega deželnega namestnika gotovo nekoliko več treba; pred vsem znanje deželnega jezika (Dobro! Dobro! na desnej), natančno znanje značaja deželanov in dežele, potem enako ljubeznjivo ravnanje, enaka dobrohotnost do vseh narodnih plemen (Dobro! na desnej). Ali ima njegova prevzvišenost te lastnosti, to se ne more z neovržljivo gotovostjo reči. Nobene dvombe ni o tem, da nič ni zmožen deželnega jezika (Čujte! Čujte! na desnej), jezika, kateri govori velika večina prebivalcev, kakor sem rekel, dve tretjini prebivalcev.

Gledé drugih dveh potreb se sklicujem na dejanja, katera je navedel gospod poslanec dr. Tonkli, katera so se sicer tajila, a ne spodbila, kakor tudi na sodbo, katero je izrekel zoper

je Repnik, ki je rad na uho utekel, slišal skrivne pogovore. Flajšman reče Stupici poluglasno: Permejdunaj! dans sem pa srečen, šel sem za vodo, kar iz neke vrbe čížek sfrfira. Jaz gledam, bi li gnezdo zagledal, a ne morem ga opaziti. Uže sem hotel otiti, a ne vem kako, pogledam še v vodo in kar zapazim rujavo stvar na vrbi in res, zapazil sem gnezdo. Ker se pa tako gnezdo sme le o solnčnem zahodu vzeti, pustil sem ga, da ga pozneje vzamem in da ne bodo ljudje zijali, da vojak na vrbo pleza. Štupica je bil na videz ves vesel in se mu je takoj v pomaganje ponudil, ko mu je Flajšman natanko popisal vrbo, kde raste in da ima okrog debela trto privezano. Flajšman mu odgovori: Zdaj si še nekoliko jezik opereva, pozneje pa pojdeva po gnezdo. Repniku to ni dalo miru, bil je v zadregi, kako bi se hitro iz kréme zmuznol po gnezdo. Zvrnol je na en dušek pijačo v grlo, ter se iz kréme zgubil. Mej tem časom so pa naši glumači goste na smešni prizor pripravljali, ko Repnik prinese gnezdo pod plaščem v krémo in bo mislil, da ga nobeden ne vidi. Ni dolgo trajalo, kar zapazijo Repnika, ki dolge korake meri proti krémi. Dva častnika sta se živo na ulici pogovarjala, Repnik ju po vojaškej navadi pozdravi, toda v pogovoru zamišljena ga nista zapazila, da ju je pozdravil. Ko je mimo nju šel, ozri se je nazaj, če ga morda gledata, pa sta le dalje govorila, mej tem pa se je spotaknol nad dvema otrokoma, ki sta se

sedanjo deželno vladno nek voditelj italijanske stranke in katero sem tudi jaz omenil v tej visokej zbornici dne 14. marca t. l., ko sem stavil interpelacijo, na katero, žal, še nisem dobil odgovora. (Čujte! na desnej.)

V tej interpelaciji sem navedel stavek zelo velike važnosti, zato ga tudi tukaj navajam (Čujte! na desnej), sestavek, ki je bil v pisanju, priloženemu mojej interpelaciji. — Ta stavek se glasi (bere): »Danes je odprta pot glavno ognjišče Slovanstva — govori se o političnem okraju Voloski — uničiti. Treba je poslužiti se slepote sedanje vlade, ne čakati, ampak porabiti v korist vse okolnosti do skrajne meje.« (Čujte! na desnej.) Ostrejša, uničevalna sodba se pač ne more zoper kako vladno izreči. Te sodbe niso izrekli Slovani, ampak pestovana italijanska stranka. Vlada lahko vslikne: »Et tu Brute!« in mi Slovani jej lahko zakličemo: »Da, nevažnost je plačilo sveta! A tega nismo mi krivi, zadosti smo te svarili!« Skrajni čas je zares, da se sedanji politiki na Primorskem slovo da in druga pota nastopijo.

Po razpravah njegove prevzišenosti gospoda ministra za bogočastje in poduk se, žal, tega vendar ni nadejati. Videant consules! Jaz sem storil svojo dolžnost. (Dobro! na desnej.)

Okrajno kmetijsko društvo v Postojni.

Dne 26. maja se je sešlo na poziv gosp. R. Dolence okoli 80 najpremožnejših in najinteligentnejših pihških posestnikov v Postojni; in oni so se zedinili v osnovi kaj potrebnega »kmetijskega okrajnega društva na Pivki, s središčem v Postojni. Po besedah g. R. Dolence pri shodu, in po njegovih prejšnjih obširnih dotičnih spisih v »Novicah« bode glavni namen društva ta, da se na Pivki prodajanje sena kolikor le mogoče omeji, živinoreja povzdigne; kmetijsko tehnična obrtnija, kakor izdelovanje sladkorja, konopne nega prediva itd. uvede. Ako novo društvo svoj namen doseže, in nad tem ni pri pravi energiji vrlih Rivčanov niti dvomiti, Trst si sme gratulirati, kajti njegovo prebivalstvo bo dobivalo prav v tem društvu mogočnega producenta dobrega, nepokvarjenega mleka in masla; njegova trgovina pa bližnjega producenta kaj važnega trgovinskega blaga kakor masla, sira, konopnine, sladkorja in gotovo tudi finega zimskega frišnega in suhega sadja. Nekaterim Tržičanom, osnovanje in prospevanje tega novega društva res da ne bode po godu, kajti dosti zdaj obstoječih melkarij okoli Trsta ali pa v Trstu samem bode moralo prestati, ker se seno vsled veliko manjšega dovažanja jako podraži. Nezadovoljni bodo iz istega vzroka tudi vsi drugi seno potrebujoči, kakor: posestniki konj, gostilničarji itd. Vendar nas vsi ti uzlice drugostranski veliki koristi društva nikakor od gorke želje njegovega ustanovljenja in vsestranske povoljnega prospevanja odvracati ne smejo, kajti vedno je bilo in bode, da večjim podvzetjem, enako interesne manjšine v žrtve pripadejo, to pa vedno v občno korist in ne škodo občinstvu. Da, iz trgovinskega stališča opazovano, dozdeva se nam novo v osnovi zapopadeno »okrajno kmetijsko pivško društvo« tako eminentne važnosti, bošči si gledé aprovizije Trsta, ali pa njegove splošne trgovine; da bi si upali trditi, da je baš naloga

igrala na cesti in skoro čez nju pal, misleč: ubožica, saj me nista videla. Stisnol je še bolj staro gnezdo pod plaščem in zavil naravnost v krčmo. Ko je prišel do krčme, komandiral je Flajšman: »pozor!« vsak se mora navadno vesti in Bog obvaruj, nasmijati se ali celo v Repnika gledati. Vrata se odpró in pogumno stopi v gostilno neumni Repnik, prva pot je bila k mizi, kder so Flajšman, Štupica in drugi lumpaci sedeli. Ozre se okrog sebe, nihče se zanj ne meni, postoji malo, pa zopet ukrene proti mizi, poleg katere so civilisti sedeli; tudi ti se niso menili zanj, ampak imeli so svoje pogovore in šale mej saboj. Vse je napeto čakalo, kaj se zgodi, pogledovali ga skrivaj, on pa staro gnezdo stiskal, da je kar šumelo pod plaščem. Zdaj je stopil k Flajšmanovi mizi in vzame čašo vina Štupici ter mu ga izpije, na kar Štupica nekako namuzano reče: Ti trobenta, zmotil si se, izpil si moje vino; Flajšman se je tako krepko pridružil, da je še Repnik široke usta odprl in kazal velike umazane zobe skoro konjskim podobne, od samega čika. Potem izpije vino Flajšmanu, ta se ozre in zareži na Štupico: Permejdunaj! ako mi še enkrat vino izpiješ, tako ti pritisnem, da boš mislil, da je strop nate pal. Štupica se izgovarja in pridruša, da je Flajšman obe časi izpil, pa da se opravičiti hoče, skoro sta se na videz zgrabila. Repnik je svoja usta še širji odprl, rekli so njegovim ustam navadno »krušna skrinja,« ker je strašansko ko-

in dolžnost naše trgovinske kamere, naše mestne srenje sploh, za to skrbeti, da se društvo res ustanovi, in krepko napreduje. In za to bodedo o svojem času še govoriti, kajti kakor smo si oni strani, — prežalostne razmere pivških kmetovalecved predobro poznavi, — popolnoma zavestni, da bode osnova društva, povzdiga živinoreje dosti učinkovitega dana na stala; tako smo si tudi na drugi strani zavédeni velikega pomena kmetijsko jako produktivnega hrbišča takega trgovskega mesta, kakor je prav Trst. In kmetijsko jako produktivno hrbišče zadobi Trst pa prav po osnovi, in zaželjenem prospevanji omenjenega društva. Za danes toliko o tej zadevi, kakor rečeno z trdnó obljubo, da ne izpustimo predmeta izpred oči, marveč da ga bodedo vedno z največjo zanimivostjo spremljali, in v nacionalno ekonomičnem smislu gorko podpirali.

Dopisi.

V Trstu, dne 31. maja.

Mnogo je v Trstu dobroteljnih društev, mej katerimi je najmlajše in največjo pozornost nase obrača: »Delavsko podporno društvo,« katero pri vseh zaprekah od strani nekih čudnih patronov dobro napreduje in zmagava. To društvo ima v Trstu največjo prihodnost in tudi je mej slovenskim življenjem najvažnejše. Nekaterim kukavcem, ki so bile dojene z slovenskim mlekom, pa to društvo ni po volji, intrigujejo na skrivnem, ko krči rijejo, da bi spodirili in pregledali korenike, iz katerih raste zdravi sad, toda povsod si križajo zobe in rive, tavajo za voglom hiš, lové društvene ude ter jih nagovarjajo, naj vstopijo v neko drugo društvo, katero haje snujejo. Pri vsem podjetju pa imajo te vrste ljudje smolo, napihujejo se kakor žaba v basni, pa vse brez vspeha, žaba ostane le žaba. Kako pošteni so ti ljudje, priča tudi to, da so mej delalce v fabrikah raznesli laž, da je dunajska vlada prepovedala delalskemu društvu blagoslovenje društvene zastave na binkoštno nedeljo, ker se je to blagoslovenje odložilo iz posebno važnega uzroka, katerega danes iz višjega obzira ne moremo še objaviti. Kakšni ljudje so pri tej privilegiranej gardi, vidi se uže iz tega, da vsi hočejo biti »presidenti,« kakor pri zidanjih neke hiše Furlani, ki so vsi mojstri hoteli biti in ni nobeden hotel nameta nositi. Zmes raznih značajev je tu vkup pisano pomešana, eden je učnjak, zna skoraj toliko jezikov, da bi se mu lahko Mezofanti reklo, ako bi le malo večji bil, drugi je zopet okajen z juristično ajdovleo, v vsakem lasu ima kak g. zavit, predrzen kakor kavka, žlobodrav kakor papiga. Tudi visokih lužinirjev ne manjka, kajti prah, katerega pometa tak inženjer v risalnici, gotovo je cvet in kedor se ga nasrka uže je inženjer; ako se še kdo pridruži, ki vedno predlaga in sicer tako, da na dan 1000 predlogov stavi, potem se vé da mora človeška modrost spat iti. Še drugi v skrivno stvar posvečeni so vmes, ki zrak čistijo, da bedarija ne more epidemična postati. Nečem danes slikati takih, ker neman tako umazanih barv. Vse dobromisleče slovenske delalce v Trstu in okolici pa moram svariti, naj se nikar one vrste ljudem ne dajo na limanice loviti, ker je naravno, da društvo, katero je v Trstu proti našemu narodnemu društvu obrneno, da bi mu škodovalo, ne more obstati, zato ne, ker se Lah

misa zmlel, in usta skoro nikdar niso pranovala. Zdaj gre k mizi, pri katerej so sedeli domačini, in tam enake skušnje dela, vse se mu dobro sponese, če prav skoraj nobeden ni mogel smeha vzdrževati. Repnik stopi k Štupici in ga za lase cukne; ta se obrne k Flajšmanu rekoč: Bi se rad zopet tepel? Flajšman ga zagotavlja, da se moti in šalivo pristavi, da ga je mogla piemonteska velkanska uš vgriznoti, pa misli, da ga on za lase cuka.

Take stvari so se ponavljale dolgo časa, kar Flajšman vstane, užge lulo in mogočno sem ter tja po sobi hodi, pa vselej Repniku, ko ga sreča, v obraz plune. Štupica vstane od mize in se pridruži Flajšmanu, dela se kakor bi imel poper v grlu in obdeluje še hujše Repnika, občinstvo se je za nosove držalo, nekateri so se pod mizo skrili in — dokipela je stvar do vrha. — Repnik seže pod plašč po ruto, zdaj pa mu gnezdo na tla pade. — Repnik hoče hitro gnezdo prijeti, a Flajšman stopil nanje, Štupica ga hitro pobere in Repnik steče k vratom, pa jih v naglici ni mogel odpreti, kape, čake, klobuki vse je vanj letelo, Flajšman ga je hudo ošteval, da mu je gnezdo z vrbe vzel. Ko je Repnik skoz vrata smuknol in šel spat ter se polegleg homeričen smeh, prinesel je krčmar vina našim glumačem, civilni gospodje so plačali, kolikor so mogli piti vojaki. Gnezdo je krčmar za spomin na primerno mesto obesil, da je včasih razlagal šalo o njem.

ene vpisujejo v slovensko društvo, toliko renegatov in izdajce pa mej nami ni, da bi mogli uspešno naskočiti na naš narod. Tudi pred 4 leti se je snovalo slovensko društvo na takej podlogi, da bi bilo slovenski okoliški živel v lahonske roke spravilo, pa naše občinstvo, katero pozna svoje vodje, ni poslušalo sladkih besed renegatov in društvo se še ustanoviti ni moglo. Slovenski delalci v Trstu, oklenite se tedaj »Delalskega podpornega društva,« ker le ono z vami dobro misli, kar vam uže to razodeva, da ga prvi naši rejaki podpirajo ter domači časniki pohvalno o njem govoré. Nebojčič.

Iz Koroškega 2. junija.

Srce mora boleti pravega sina majke Slave, ako se ogleda in prepriča o slabem stanju koroških Slovencev.

Stopimo le prek Ljubelja v Rožno ali Ziljsko dolino, in nagovorimo pravega koroškega Slovence, to se vé da slovenski, kak bode odgovor? Vsaka druga beseda bode nemška, če ne — vse nemško, kajti Slovenci na Koroškem se uže večidel sramujejo svojega lastnega jezika. In zakaj? Odgovor je kratek: germanizirani so, in jih še germanizujejo. Narodnega probujenja, zavesti in narodnih šol jim manjka. Pardon! »Saj ljudske šole imajo, in te morajo biti slovenske na spodnjem Koroškem, ker je tretjina ondotnih prebivalcev slovenskega rodu,« tako bi mi marsikdo odgovoril. Da, to je istina, ali žalibog, da so ljudske šole v rokah takih učiteljev, kateri delajo sami, kakor se jim ljubi. Tako sem se nekdaj sešel z nekim učiteljem te vrste; hotel sem pozvedeti od njega, kako Slovenci na Koroškem napredujejo, a zelo sem naletel, kajti ubogi človek je bil strašansko — nemški liberalce, kakor gav je po konci skočil, ko je čul besedo »Slovenen in Kärnten« od mene, ni hotel nič znati o njih, trdél, da »windischer« ali »Slovenci« je čisto kaj drugega, in nazadnje pristavil: »Und übrigens germanisire ich die Windischen fest.« Tedaj si prisloja taka reva pravico ravnati, kakor se mu ljubi, ali morebiti ima gotove uzroke; če bo dobro germaniziral, utegne avanzirati in še više vspesti, kajti podučitelj še ni veliko, pa ima vendar predznost narodu materini jezik ruvati. Ali ni to v nebo vpjooč greh? Kde so pri teh razmerah tisti škrokonstni nemški kričači, ki upijejo, da se nemški jezik iz Avstrije izpodrira? Naj le na Koroško gredó, pa bodo videli, kako se cepi hočeš ali nočeš v slovensko srce »velika nemška kultura;« zaradi tega je tudi Koroška, posebno spodnja, v zelo slabem stanju, ljudje ti ne gevoré ni nemški ni slovenski, ampak takozvani »kauderwelsch.« Pa tudi ni čudo, da se tako godi, saj so koroški Slovenci prepuščeni sami svojej osodi; saj nemajo nijednega narodnega poslanca v državnem zboru, in zakaj ne? Ker se je pri zadnjih volitvah silovito proti njim agitiralo, in ker se sami zelo malo ali celo nič ne brigajo za svojo narodnost. Ali bi se v tem oziru ne mogli drugi slovenski državni poslanci boljše poganjati za uboge nesrečne koroške Slovence? Podajmo jim roko drugi Slovenci, vzdramimo jih iz njihovega spanja, spodbujajmo jih k svetlim narodnim stvarem! Čas je še, ne prepuštimo jih malomarno pogubnej osodi, in vsakemu ubogemu liberalnemu učiteljku, da sme ravnati v šoli, kakor mu je volja. Ne čakajmo več, zdaj ali nikdar! Zakaj bi se ne poprijeli skupnega slovenskega programa, in se ne dali v milem slovenskem jeziku izobra-

Drugi dan se Repnik ni upal na dan, ali moral je priti na luč, vse ga je gledalo, drug družemu so ga kazali. Vso noč se je neki Repniku sanjalo, kako je denarnice odpiral in cekine grabil, pa ko se je prebudil, ni bilo ni gnezda ni cekinov. Hud je bil na Flajšmana da mu je gnezdo odnesel, jezil se je sam na se, da je šel v krčmo, saj je uže pri častnikih in otrocih dovolj skusil moč korenine, ki je v gnezdu tičala. »Jaz bi bil lahko denarja imel, kolikor bi hotel,« tako je drugim govoril, »da nisem bil tako neumen, pa vsaj vem, da nisem za to,« vendar pa je sklenol izvedeti, kde je gnezdo, da ga Flajšmanu vzame.

Ker pa je bataljon povelje dobil za othod, bil je Repnik ves vesel, da bode vsaj prosteje dihal, ker tam se mu je vsak otrok smijal, če ga je le ugledal. Na othodu je zvedel tudi stotnik o tej šali, pozval je Štupico in ga vprašal, kako se je stvar godila, kar mu je vse natanko povedal. Flajšman pristopi k stotniku ter mu reče, da ima Repnik v telečnjaku še eno gnezdo. Častniki so slutili, da na počitku zopet kaka komedija na vrsto pride in res je tako bilo. — Štupica je namreč Repniku pomagal telečnjak oprati, pa mu je pri tej priliki zabasal staro vrabečvo gnezdo pod pokrov. Ko smo se za nekaj časa ustavili, vsak je iz telečnjaka vzel čedne cunje in si premenil obušalo. Vse oči so bile na Repnika obrnene, kaj z gnezdom počne. Ko pokrov telečnjaku odpre, zagleda gnezdo in takoj

ževati in napredovati? Torej le urno na delo in v to nam Bog pomozil!

X.

Zalog, 26. majnika 1881.

Zalog z svojo lepo lego in prijaznimi ljudmi se je tako prikupil Ljubljancem, da se jih sedaj večkrat posebno pa vsako nedeljo obilno shaja tam, kder se z ledenim, ječmenovim sokom dušo privežejo, predno se odpravijo na bližnji le polu ure oddaljeni »Stari grad,« ali kakor so ga popolnoma po krivem in brez vsakega pomena krtili nekateri, ki so nemško ime »Osterberg« slišali, za »Ostri vrh.« Tisti vrh kamor je v sedanjih dneh tako prijetno korakati, še toliko ni oster, kakor pri vas v Trstu vaš bošket, pač pak stoji tankaj gori gozdarskega, čuvaja poslopje, ki se opira na star zid bivšega gradu grofa Attemsovega, ki je bil menda v francoski vojski razsvut in ki je bil zidan čez celi sedanji grič, od kodar se ti razprostira neznan lepá posavska ravnina, ki ti kaže prav prav pred obrazom ustja kamniške Bistrice in pa Ljubljance v krasno zeleno Savo. Zadej na severu pa mogočni še z belim snegom pokriti goli vrhovi kamniških planin, dalje proti severnem zahodu kriška grajščina, posestvo barona Apfalterja, Mengiš, Domžale, kder se izdelujejo v tovarnah lični slamniki, na zahodu Ljubljana, ki tako rekoč kar pogrnena pred taboj leži, kamor na dober »rešpetlin« lahko na uro pogledaš k svetemu Petru.

Tukaj sem na ta »Stari grad« telaj zahajajo radi naši Ljubljanci, in bogami, uže koj zjutraj ob četrta na šest se odpelje mešanec do Zaloga za celih 13 krajerjev in hajd na hrib. Če pa zjutraj rad doma kavo piješ, pa še pokósi doma in te pa potem ob četrta na dve, nekaj minut popred pošta za 22 krajerjev semkaj pripelje. Smeš se veseliti zelenega gozda do poznega večera, kajti stoprv ob 9 uri na večer zapiska zopet mešanec proti Ljubljani. Tistim pa, ki bi hoteli vročo ljubezen le hladiti venkaj hoditi, svetoval bi sekundarni vlak, ki se okoli tričetrti na šest popoldne iz Ljubljane odpelje, kajti tako dobro pivo se dobi tukaj, da mu v Ljubljani skorej ne najdeš enacega.

Še tri četrti ure dalje od »Starega grada« odpre se ti oska dolina »Gostince,« kder ti stoji ob kraju žuborečega potoka klopotačoj mlin, v katerem ti z dobrim rudečim dolenjem plavooka in rudečelična Marjanica kaj ljubeznjivo postreže.

Radoslav.

Iz Škedenje, 27. maja. (Konec).

Posestniki so prisiljeni po svojih županih postavljati si posebne poljske čuvaje, to se vé da na svoje troške, kakor da ne bi nobenih davkov plačevali tržaškemu mestu. Odkod pa se bode jemala plača? Velika je sitnost, ki jo imajo župani z iztirjatvo, ker čuvaji stanejo do 160 goldinarjev. Pa še bi se vse prebilo, ako bi se posestnikom dajala pravica. — Kako ravna slavna policija z onimi, ktere poljski čuvaji pri tatvini zasuđijo, naj kažejo ti le izgledi. Pred dvema letoma sta ujela dva moža dva mesarska paglavca, ktera sta ukradla blizu 10 kilov grozdja; pripeljala sta ju k županu, in ta ju izročil javni straži, straža pa policijskemu komisarijatu pri sv. Jakobu. Komisar ju je zaprl od dveh do šestih popoldne, potem ju je izpustil ter blagodušno jima podaril polovico plena! — Drug slučaj. Županstvo ima navado dajati po noči čuvajem pomoč, in glejte, nek večer pozno v

zatisne pokrovač, oziraje se, ga li kedo vidi ali ne. Ker ga pa ni nobeden gledal, mislil si je Flajšman se je skesal in mu gnezdo nazaj prinesel, ker v drugih rokah nema več moči. Namenil si je, da ga hoče pri prvej priliki skusiti, pa zlobni ljudje so mu vse upanje uničili, začeli so se po travniku cukati, telečnjake drug v drugega za šalo lučati in tudi Repnikovemu telečnjaku niso prizanesli. Nekdo ga visoko v zrak vrže, gnezdo pri tej priliki izpade, vse je kakor na komando vkup drlo gledat čudodelno gnezdo. Repnika so skoraj udušili, krohot in smeh se je valovito razlegal po vsem bataljonu. Štupica si je roke s črnolom namazal in mej šalo Repnika obimčkal ter ga tako očrnil, da je bil, kakor zamurec. Nato so gnali Repnika k luži ter ga tam umivali, ali poredni Palčič je vrgel velik pločasti kamen v lužo in vse poškrupil.

Trobentar je zatrobil in korakali smo dalje, sprijaznili se in vse pozabili, ker je Palčič nekod »našla« dobrega »šnopsa« polno čutaro, celo stotnik je trdil, da to ni navadni »šnops,« ampak boljše vrste. Palčič pa je ostal pri svojej besedi i ponavljal, da je sicer navadni, utegne pa zato biti boljše, ker ga je kupil, ko ni bilo zraven krčmarja.

(Dalje prihodnjič.)

noči primaha drhal prav sumljivih ljudi po cesti, namenjena pogoniti se po njah. Domača patrola jih hoče z lepo odvrti, a drzno se jej upró, in to z raznim pretenjem. En mož od patrole pa se ni dal ustrašiti, nego s polico mahne po najhujšem mej nasprotniki. Ta se drugi dan pri sodnji pritoži, bil je osoba slabega imena —, in k malu potem sodnja naloži možem kazen 24 ur zapora in še nekoliko denarnih stroškov. Taki in enaki slučaji dajo tatovom in potepinom poved, da se ne bojé nî sodnje, ni čuvajev, še manj pa županov; to navajam za to, ker so taki posestniki, ki vse neredi in škodo nemarnosti županov pripisujejo, zahtevajoč da bi morali krepkejše in bolj strogo postopati zoper poljske tatove. Oblasť imajo le gospodje pri sodnji in policiji, župan ne more nikogar strahovati!

Bodi omenjena še ena zares grda in ostudna napaka pri nas. Imamo v vasi *kavarno* z imenom: Caffé nuovo di Servola! Ta kavarna najzadnje vrste sme eno uro zvečer dalj odprta biti, nego krème; kader pa se gospodarju zljubi, izprosi si pri policiji in pridobi dovoljenje, da jo sme odprto imeti do dveh, do treh po polnoči, ali celo do jutra. Kader se torej o določeni uri krème zapró, vsi naši pijanci, mesto da bi šli domu k počitku, vró kakor slepi v kavarno, in napravijo ondi solde, ki so jim morebiti ostali še v žepu v gostilni ali žgarnjariji. Pa ne dovolj! Mnogokrat prebudi njih kričanje mirne stanovanke iz spanja, večkrat se vnamejo prepri, nastanejo tepeži, tako da se eden ali drugi s krvavo bučo mora preseliti v bolnišnico, druge pa potisnejo v ječo, včasih na 5—8 mesecev! Prašam, ali dela tako gnezdo vasi čast in jej služi v prid? Čemu potrebuje škodnja *kavarna*? Pametnih in treznih ljudi ne vidi nikdo v njej, pač pa obilno razuzdane in postopave. Ljudstvo se vedno zagajja v *župana*, naj jo odpravi, da ne bo v vasi toliko pohujšanja in nemira. Je pa li župan oblastnik o tej stvari? Kaj koristijo vse njegove tožbe in prizadetja, če si policija oči zatise, in za majhno plačilo dopušta, da je kavarna kader bodi v pozno noč ali do jutra odprta? Odkar so postavljeni »kapovile« po vaseh, zgubili so župani vso veljavo in upljiv, in ne morejo nič zapovedovati, ali izprositi. —

Tukaj popisane razmere so popolnoma resnične, in ako jim oblastnje v okoliščini ne pridejo, bodo morali še pošteno posestniki vse popustiti in se iz škodnje drugam preseliti. — Še marsikaj mi srce teži, toda o tem o drugih prilikah kaj. —

Po želji nekterih škedenjcev
J. S. N.

Politični pregled.

Poslanska zbornica državnega je 1. junija seje odložila do jeseni; načelnik dr. Smolka je vsem poslancem na desnej, levi in v sredi, kakor tudi ministrom voščil najboljšo zdravje in zadovoljnost ob času, ko se ne bodo videli in željo izrekel, da se vsi zopet snidejo z dobrim in spravljivim duhom. — Mi moramo čestitati in hvaliti izreči vsem našim slovenskim poslancem in onim njihovim vrtilim tovarišem, ki so zložno z njimi hodili, potezali se za naše pravice in delali v državno blagost. Seme, ki so ga sejali, uže klije ter obeča boljše in veselejšo bodočnost.

Gospodarska zbornica bo zborovala še do srede tega meseca, da reši v poslanskej zbornici sklenene zakone. Proračun za leto 1881 je uže z veliko večino potrjila in nadejati se je, da sprejme tudi druge zakone, ker boljši duh se vrača tudi v to zbornico in Schmerlingova nespravljiva stranka od dne do dne vidno propada. — Po zadnjih poročilih se je tudi zbornica razšla.

Davkov se je prvi tri mesece tega leta dosti več vplačalo, nego lani, kar je dobro znamenje. Neposrednega davka je prišlo za 1.288.996, posrednega pa za 7.420.712 gld. več, nego v istem času lanskega leta.

Zakon zoper oduške je cesar potrdil.

Finančnega ministra Dunajevskega je cesar imenoval za tajnega svetovalca kakor viteza železne krone prve vrste.

Načelnik minister g. Conrad, kakor se trdi, stoji iz ministerstva, na njegovo mesto baje pride *Zemialkowski*, želimo, da se ta vest potrdi.

Cesarjevič Rudolf pride se svojo visoko stoprogo 8. t. m. v Prago. Slovesnega sprejema na zdravni carjev zaukaz ne bo, ker cesaričino zdravje tega ne dopušta. Cesar se je čedom gorko zahvalil za priprave, katere so storili za slovesni sprejem.

Papežu sta poslala cesarjevič Rudolf in cesaričinja Stefanija pismo, v katerem se mu presrečno zahvalujeta za poslano darove in voščila k poroki.

General Uhacijs, ki je znašel nove vrste kanone, ki so cené i najboljše, kolikor jih je bilo doslej v rabi, ustrelil se je sam. To je, posebno vojaške kroge, zelo razburilo; očita se vojnemu ministerstvu in visocim vojaškim gospodom, da so tega samomora oni krivi, ker so iz zavidičnosti proganjali Uhacijsa. To je plačilo sveta in tako je domoljubje! Še je marsikaj gnjilega, ne le na Turškem, ampak tudi v Avstriji.

Za dela v dalmatijskih primorskih lukah je državni zbor dovolil 113.500 gld. na predlog poslanca dr. Klaiča, ki se je posebno potozal za trgovinsko mornarico.

V Splitu je sestavil vladni komisar imenik volikev v občinski svet. Pri tem se je pokazalo, da je odstavljeni župan, razvpiti ustavak in italijanismo, 2711 naročnih volikev iz imenika izbrisal. Ustavaki in italijanisi si povsod podajajo roko, kder morejo Slované tlačiti.

Na Hrvaškem protestirajo vse občine zoper združenje mesta Reke z Ogorsko. Zastran vtelevljenja vojaške granice pa Madjari delajo vedno nove zapreke.

Ogrski državni zbor se je s prestolnim govorom zapel in uže so razpisane nove volitve, ki se bodo vršile med 24. junijem in 31. julijem. V ogerskih deželah se tedaj k malu prične živo volilno gibanje; kakor kažejo znamenja, prihodnje volitve ne prometne ogerske politike.

Srbski knez je bil te dni v Peštu, kder je pozdravil našega cesarja, potem pa odpotoval v Peterburg. Brez dvombe ima to potovanje v prvi vrsti namen, da se okliče srbskim kraljem.

Črnogorske poslanke, ki so prišli carju Aleksandru III. v imenu svojega kneza čestitat, sprejel je car jako dobrohotno ter vsem podaril rede.

Na Ruskem še ni konec proganjanja judov, zato judje beže v druge dežele, posebno v Armenijo; poročila z ruske meje tudi trdijo, da se je v ljublinskem okraju unela revolucija, Poljaki baje trgajo z javnih poslopij ruske grbe ter jih razbijajo in z nogami teptajo.

Turški sultan Abdul Aziz, kakor se je nekaj pripovedovalo, umoril se je sam se — škarkami! — Svét, to se ve da, tega ni veroval, a sedanji sultan je izvolal morilce, mej katerimi je tudi od naših centralistov toliko slavljani Midhad paša ker je najhujši sovražnik Slovanom. Centralisti imajo lepe bogove!

Tuneško vojsko prevredé francoski častniki; to pomenja toliko, da je tuneška vojska v francoskih rokah! da so Francozje na Tuneškem edin gospodari.

DOMAČE STVARI.

Iz Bazovice nam pišejo. Čudne reči se gode v naših krajih. Ni dolgo, ko je bil c. k. gozdarski svetovalec g. vitez G. v Trebčah in se je zaradi nekih mej z občinskimi zastopniki tako močno sprl, da je v svojej jezi nekakega občinskega zastopnika prav surovo napadel, v obraz mu pljuval in sploh vedel se tako nesramno, da je vložil ubogi kmet proti njemu tožbo. Kam pridemo, ako se bodo visoki uradniki tako grdo vedli? Kaj pa misli namestništvo storiti s tem uradnikom, ki je postal nemogoč v našej deželi? Ako se ne zgodi pravica v tem obziru, pride vsa reč še pred državni zbor. Te dni so pa kmetje iz Padriča izrovali vse mejnike ob prepovedanem gozdu, češ da so vedno uživali oni gozd in da si ga torej ne dade dejati v prepoved. Deležila se je tega dejanja vsa vas; vseh 60 ali 70 kmetov je h kratki držalo za vrvi, s katerimi so rovali mejnike. K sreči, da ni bilo žendarmov, kajti začela bi se bila lahko rabuka se žalostnim izidom.

Kaznovani vozniki. Zadnje sred je policija po vseh trgih v Trstu pregledala vozove in živino. Našla je 22 voznikov, ki niso vsega v redu imeli; dva je zaprla, štiri pa zaradi trpinčenja živine sodbi izročila.

Razstava v Trstu v letu 1881 je zagotovljena. 2. t. m. je bil o tej zadevi zbor i pri tej priči se je podpisalo zanjo 70.000 gld. ter volil odbor 119 mož.

Milosrčnost v Trstu. Trst ima mnogo zavodov, ki ubogim delé pomoč. Največji zavod je mestna oskrbnišnica. V letu 1880 je bilo v njej 426 odraslih oseb, in sicer 85 v delalnicah, 117 v notranjej službi 224 za delo nezmogljivih.

Dečkov je bilo v njej 165, izmej teh 66 v delalnicah, ki so dvakrat na teden večerno šolo obiskovali, in 99, ki niso imeli še 13 let in so šolo v zavodu obiskovali.

11 deklet nad 13 let je bilo v ženskej delalnici, 43, ki niso imele še 13 let, obiskovale so šolo v zavodu.

800 rodbinam se je v mesečnih obrokih izplačalo 17.902 gld. podpore. Izvenredne pod-

pore se je razdelilo 9000 gld. in razen tega 2236 gld. za obleko, odelo in orodje, iz posebnih ustanov pa 1705 gld.

Jube se je razdelilo 805.400 skledic, ali 2250 na dan, za kar se je izdalo 16.851 gld.

Konci leta 1880 je bilo v zalogi 561.356 gld. **Slovenska Matica** v Ljubljani je razpisala tajnikovo službo z letno plačo 600 gld. za tri leta. Prošnje se imajo vložiti do konca tega meseca.

Societa del Facchini di Trieste pod tem naslovom prinašajo večkrat lokalni laški listi kake vrtice iz katerih se vidi, da bi dosednji predsednik nek. M. Šabaz še rad na predsedniškem stolu ostal. Ker nam je omenjenega Šabca »Cittadino« ko slovenskega agitatorja na vrat ohešal, moramo povedati, da naš narod ne potrebuje agitatorjev Šabceve vrste, Cittadino naj ga le drugam speča, mi ga nočemo v našo sredo.

Morskega volka so videli ribiči mej Milani in Llojdovo ladjedelnico; bil je jako velik, naj bode to v svarilo onim, ki se v odprtem morju kopljejo, da to opuste.

Porotna sodnja v Trstu je v soboto 4. t. m. obsodila K. Sariniča na smrt, ker je svojo lastno mater zaklal.

Truplo mrtvega človeka so izrekli minoli ponedeljek blizu Škedenje iz morja. Bil je nek 60 letni Krašovec.

Opekel se je 13 letni fant minoli četrtek pri sv. M. Majdaleni gorenji. Stal je pri ognju, pa ga je vrglo in je v žrjavico pa opečen je tako, da u tegne umreti.

Vinogradi okrog Trsta in po Krasu kakor tudi v Istri letos veliko obečajo; Bog obvaruj nesreče, da se ubogim ljudem stanje nekoliko zboljša.

Mustlove pisanke, risanke in računice v slovenskem jeziku nam so bile zadnje dni na ogled poslane. Pregledovali smo jih z veliko pozornostjo in reči moramo, da so povsem prav izvrstne. Tudi v št. 126 »Slov. Nar.« jih g. Toné Brezovnik v dolgem dopisu jako hvali in uredništvo samo potrjuje, da je po njegovem mnenju g. dopisnikova pohvala popolnem zaslužena. Mi smo prepričani, da jim te hvale ne odreče nikdo, kdor jih v roke dobi, zato pa jih g. g. učiteljem gorko priporočamo.

Poslano.

Velečestiti gospod *Galpar Kastelic*,
nadžupan in posestnik

v Materiji.

S tem preklicujem prostovoljno vse, kar sem pisal proti Vam v št. 289 »Slovenskega Naroda« od l. 1880 in obžalujem zelo, da sem se dal k temu zapeljati po gosp. Romualdu Zupančič-u iz Materije.

Pri tej priliki javljam tudi, da sem Vas vselej čislal ko poštenega in značajnega moža, kateri ne more izvrševati takih dejanj, kakoršnih sem Vas dolžil v »Slovenskem Narodu« št. 282 od leta 1880.

Stefan Šiškovič s. r.

Dr. Bislak s. r.

Dr. Torribolo s. r.

Poslano.

Gospod *Stefan Šiškovič*,

Materija.

Ker ste vi preklicali tožbo proti meni zaradi članka v »Edinosti« št. 2 t. l. preklicujem tudi jaz tožbo proti Vam zaradi poslanega v »Slov. Narodu« dné 9. decembra 1880 št. 289 in preklicujem tudi, kolikor to Vašo osebo zadeva, trditve da ste nevarni, ker sem se iz Vaše izpovedi v Vašem preklicu prepričal, da Vaše ime je bilo le zborhaljeno.

V Trstu, 31. maja 1881.

G. Kastelic.

Tržno poročilo.

Kava — v dobrem obraju, cena je trdna ni utegne še poskočiti, ker je tudi v Ameriki poskočila. — Rio velja denes od gl. 51—76, Ceylon plant gl. 100—130, Santos gl. 69—80, Java gl. 79—86, Portorico gl. 92—110.

Olje — navadno jedilno brez spremembe; fino namizno je postalo draže za 1% in so cene jako trdne. Denes velja jedilno gl. 38—41, namizno gl. 52—62, bombažno gl. 32—37.

Sadje — brez spremembe, cene zadnje.

Riž — mlahova kupčija, zaradi česar so cene jako šibke, posebno pa indiskemu rižu. Denes velja ital. riž gl. 16—21.50, Rangoon gl. 13—13.75.

Mast in špek — brez spremembe, cene so zadnjič naznanjene, utegnejo pa sopet kaj poskočiti.

Petrolje — poskočilo za 2%, ker je vse blago v trdnih rokah, utegne pa sopet pasti, ker se pričakuje te dni ena ladija petrolija; denes je cena petrolija gl. 10.50, za kesneje dobe gl. 10.75.

Domači pridelki — Fižol kupi se lahko po vsaki ceni. — Maslo domače dobro gl. 96—100, slive gl. 15—16, koruza gl. 6.50—6.60, pšenica gl. 12—12.50, seno gl. 1.30—1.70.

Dražbe.

V Gorici se prostovoljno na dražbi prodajo poslaste c. k. zemljišnega kredita, cenjena 28.000 gld. 8. junija, 13. junija, 12. avgusta od 9. do 12. ure.

V Trstu poslasto Josipa Miliča iz Proseka, cenjeno 340 gld. 13. junija, 14. junija, 19. avgusta od 9. do 12. ure.

V Pazinu poslasta Tomaža Ivičiča iz Tinjana, cenjena 224 gld. 13. junija, 13. junija, 13. avgusta, od 9. do 12. ure.

V Pazinu poslasta Mihe Mazzillia, trgovca, cenjena 437 gld. 17. junija, 16. julija, 17. avgusta od 9. do 12. ure.

V Pazinu poslasta Franje Drušiča cenjena 473 gld. 15. junija, 15. junija, 16. avgusta od 9. do 12. ure.

Podjetja. Pri pomorski oblasti v Rovinju bo 4. julija javna dražba za tlak, mej železniško postajo in morjem v Vilanovi; proračun je 2303 gld.

V glavnej colniji v Trstu bode 11. t. m. dopoldne 130 vreč cukva na javnej dražbi prodanih.

V malem Lošinu bo 25. junija zidanje preluka na gori Garbe pri tomošnem pomorskem uradu oddano. Proračun 1636 gld.

Pri pomorski vladi v Trstu se 12. junija po dražbi odda delo za popraviljanje bregov v Škedenji proračun 835 gld.

Natečaj. Služba okrajnega c. k. zdravnika je za Primorsko razpisana. Prosilci morajo prošnje z sprječevali o znani jezikov do 20. junija t. l. pri tržaškem namestništvu vložiti.

Listnica uredništva. Nekoliko dopisov smo morali za prihodnji list odložiti. — Č. g. P. A. S. Prav radi bi ustregli Vašej želji, ali mislimo, da našemu listu ne bi to ugajalo in skoraj gotovo bi zbludili hudo i nevspešno polemiko. Ta stvar bi se najlažje i gotovo tudi najbolje v »Žvonu« dognala.

Zanimivo

Je v današnji številki »Ed.« priobčen inserat: »Glücks-Anzeige« od Samuela Heckscher sen. v Hamburgi. Ta hiša jes s vojim natančnim izplačevanjem tukaj in v okolici pridobljenih zneskov na tako dobrem glasu, da opozorimo vsakega že na tem mestu na njeno današnje naznanilo.

Dunajska borza

dné 31. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77 » 35 »
Zlata renta	94 » 60 »
1860 državni zajem	133 » — »
Delnice narodne banke	835 » — »
Kreditne delnice	355 » 80 »
London 10 lir sterlin	116 » 05 »
Srebro	— » — »
Napoleoni	9 » 29 1/2 »
C. kr. cekini	5 » 53 »
100 državnih mark	56 » 95 »

Kopališče

v Trstu

nadzorovano po Dr. P. Gorzolini, via *Gelsi* št. 12. (Acquedotto). Kopel v kadeh; studenčnica, topla in mizla. Mineralna voda (žveplo, železo, arsenik itd. slap, parna kopel itd.

Cena in vse drugo se poizve vsaki dan pri kopališčnem vratarju. (6—4)

The

Singer Manufacturing & C.
New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar,

dobi se

Originalni

Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene.

Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno.

G. NEIDLINGER,
generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello.

Šivanke za Singerjeve šivalne stroje
komad 3 kr. in tucat 30 kr. (5—3)

Auerovo

najboljše barvilo za lasé za blekasto, rjavico in črno edino najboljšo na kontinentu, s poročtem, da se po-
vrne znesek, barva v 15 minutah in stalna, da se barva pri umivanju ne odmiru. Patent za Avstro-ogersko. Cena za karton tekočina za žirobelkasto 4 gld. — za črno ali rjavico 3 gld. — z natančnim naznanilom, kako se ima rabiti 20 kr. več v gotovini ali s povzetjem.

Koppitzinovo

najboljše sredstvo za okranjenje kože zoper pršnin, rdečico, kožne spuščajne, stare in nove rane, otekline, kakor tudi zoper vsako drugo zunanjo bolezen steklenica 1 gld. 20 kr. v gotovini ali s povzetjem, z ovitkom 20 kr. več. *Mnogo sprčil* leži na razgled pri M. Hrdličku, c. k. priv. vladnik na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse št. 36, kamor naj se pošiljajo vsa naročila. (24—2)

Ravnanje z vinom

se djanšo uči v novo izdani knjigi z recepti, ktera obsega: navod k požlahtenju kislega, pustega natornega vina, napravljeno vina brez grozdja; vina iz drožij (iz 100 litrov 1000 litrov) s prislavkom popolnoma zdravih snovi za ceno domačega pijačja, in fina vina v buteljah; dalje naredbo umetne prav dobre pijače iz sadu, vinskega octa, ocatove esence, žganja, rumu, likera, sadnih izlečkov, drožij, dišav, zdravilnih spiritoznih balzamo, mjila, in nad 1000 trgovinskih stvari, ktere dajejo več ko 100% dobička. — Cena 3 gl. — Naročuje se z gotovim denarjem ali poštnim povzetjem pri: **Marija Hrdlička**, c. k. priv. lastnica, Wien, Wieden, Hauptstr. Nr. 36, I. Stock 34. (24-10)

Šola za harmonike k samouči.

Priljubljene in za najboljšo priznane »šole« k samouči pri 2 in 3 vrstnih harmonikah, pa tudi pri hromatičnih trivrstnih — za strokovnjake s posebnim nastavitvenjem in z dodatkom najlepših in priljubljenejših skladov, ponujajo prijateljem tega godbenega orodja ne samo priliko, se igranja na harmoniki brez učitelja v kratkem času naučiti, nego tudi se v tej godbi do najvišje stopinje spolniti, — kar mnogo zelo pohvalnih pričeval potrdjuje. — Cena 2 vrstne šole s 25 skladbami 1 gld., 3 vrstne s 40 skladbami 2 gld., 3 vrstne hromatične s 30 skladbami 3 gld. Poleg tega se dobiva mnogo najnovejših in lepših skladov, kakor: *marš, polke, valcerji, kadrlje, čardasi* itd., vsaka posebej. Kdor kupi harmoniko z dvema vrstama za 10 gld., ali s tremi za 20 gld. ali više dobi »šolo« v nagrado.

Harmonike podpisane so posebno trpežne in po novo zboljšanim načinu izdelane, tako da se vsaka skladba more pravilneje igrati. Vse naročbe na »šole« in na harmonike, pa tudi vsake baže popravke hitro oskrbuje in najceneje računi.

Jan z Homole,

izdelavec harmonik in spisatelj najboljših »šol« za harmonike v samoučbo. (3-1)
Wieden, Hauptstrasse Nr. 69. Wien.

Na sto tisoč ljudi

ve hvalo za lepe, goste lasé edino obstoječe e. k. n. kr. ogersko izključljivo privilegirane

Esenci za lasno in bradno rast.

ki tudi grinte brez sledu prežene, kakor k njej spadajoč pristni pomadi iz štajerskih planinskih zelišč, ali orhore iz e. k. n. kr. ogerski izključljivo privilegirane fabrike

M. A. Herdlička

Na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse, št. 36.

To nepresegljivo sredstvo je moja mnogo imenovana esenca za lasno in bradno rast, ki pri pravilnej rabi in s prideto pomado štajerskih planinskih zelišč ali orhorev izlečkom uže v kratkem času celo na najbolj golih krajih napravi goste lase prejšnje barve. Mnogo mladih mož ve hvalo za lepe polne brade moje esenci za lasno in bradno rast. Če lasje le izpušajo, vpliva uže v osmih dneh, pri grintah uže po trikratni rabi.

Prav nič škodljivo in najboljše barvilo za lase »Koppitzinal« (brez primešane svinca) ki barva v vseh barvah črno-rjavo ali sivo-lila in 10 minut pod poročilo iz orhorevga izlečka, tudi (v kozmetiki) pomado v palčicah, kakor tudi najbolj moja olja iz orhorevga izlečka za barvanje lasno rast.

rom; sivim, celo snežnobelim lasem daje popolnoma črno svitlobo. Pri rablanih barvilih priporočam posebnost »Koppitzinal« pristni, dvojno močno pomado iz orhorevga izlečka, tudi (v kozmetiki) pomado v palčicah, kakor tudi najbolj moja olja iz orhorevga izlečka za barvanje lasno rast.

Moja es. in kralj. ogerska izključljivo priv.

Esencia za lasno in bradno rast ozdravlja v vseh primerljajih bolne lasne korenike popolnoma in v najkrajšem času zagotavlja do najprijetnejše storosti zelo goste lase, vpliva pravi prijetno na glavno kožo, brani od vsake gluhice in revmatične glavoboli in odpravlja vse kožne neznoge. Resnica je, da je dobilo stotero oseb, ki so bile popolnoma brez brade ali plešaste, uže od enega do treh mesecev, v primeri tedaj v neverjetno kratkem času, lepo in gosto polno brado, ali goste polne lase. Zadržujejo mnoge zahvalnice to razklajene.

Naročila naj se pošiljajo glavne zalogi ces. in kr. ogerski izklj. priv. esence za lasno in bradno rast

Marije Ane Herdlička

e. k. in kr. ogersk. izklj. posestnici privilegija
Wieden, Hauptstrasse 36 na Dunaji.

Cenik:

1 velika alabastrova steklenica dvojno močne esence za lasno in bradno rast 3 gl. 51 kr.
1 majhna 2 " — "
1 alabastrova steklenica pristne pomade iz štajerskih planinskih zelišč 1 " 50 "
1 alabastrova steklenica pristne pomade orhorevga izlečka za obnovljenje las 2 " — "
Pristno lasno barvilo »Koppitzinal« za rdeče, črne, rjavave, ali svetlorjavave št. 1 (plavo) št. 2 (rumeno) obe steklenici s pladnjema in krtačama velja 4 " — "
1 steklenica olja orhorevga izlečka za obnovljenje las 1 " — "
Pomada orhorevga izlečka kosmetik v palčicah — 50 "
Naročila iz inozemstva ali domačih dežel se proti pošiljatelj ali po povzetju ročno in naglo vrše.

Zavitek 30 kr. več. (24-9)

Latteria Milanese

11 Via dell'Acquedotto 11

V omenjeni prostor se pošilja vsak dan iz Latteria Milanese tvrdke Böhlinger, Milius et Co. v Milano svežo mleko, kakor tudi najčistejše milansko surovo maslo najboljše vrste na prodaj.

Liter mleka velja 16 kr.

Kozarec " 5 "

Naročnikom se mleko po 16 kr. liter na dom pošilja. Naročila se za zdaj sprej-majo v prostoru (13-2)

11 Via dell'Acquedotto 11.

Novo zboljšani francoski
Tambourir-vezni stroj.
(Izvor Bonnaz.)

Plissé in Confir- stroji razne velikosti, posebno priporočljivi pri rovtanju.

Gust. Lintner, Wien
Mariahilferstrasse 117. (10-2)

Darovi za praznike! **Važno vsakemu!** Darovi za praznike!

Ker je na kant prišla velika tovarna za britansko srebro, se bo zavolj velikih dolgov in splošnega izpraznenja prostorov vsa veličanska zaloga razprodala za 75 odstotkov pod ceno tedaj skoraj zastoj.

Cela mizna oprava iz britanskega srebra, ki je prej stala 28 gl., dobi se zdaj za 8 gl. ter se garantira, da bo bela ostala. (S temi 8 gl. je samo delo komaj na pol plačano.) In sicer se dobi:

- 6 miznih nož iz britanskega srebra z ostrino z jekla
- 6 vilic iz britanskega srebra, težke in fine sorte,
- 6 težkih žličic iz britanskega srebra,
- 6 najčistejših žličic za kavo, iz britanskega srebra,
- 1 mlečna zajemalica iz britanskega srebra,
- 6 finih tac za desert,
- 2 lepa svečnika,
- 3 jasnih kozarec,
- 6 lepo izdelanih tac,
- 6 kristalnih podlog za nože,
- 1 posoda za sladkor,
- 1 presejalnik za čaj,
- 3 fine tac za sladkor.

Skup: 54 kosov.

Vsi ti krasni izdelki se dobijo za 8 gl.

Naroči se ali s poštnim povzetjem, ali pa da se denar naprej pošlje, pri nas:

Britaniasilber-Depot

C. Langer

Wien II. obere Donaustasse 77

Ako bi blago ne ugajalo, se v 8 dneh vzame nazaj, in plačana svota povrne. (10-10)

Haupt-Gewinn dieser Lotterie ev. 400.000 Mark. Die Gewinne garantiert der Staat.

Glücks-Anzeige.

Einladung zur Bethelligung an den Gewinn-Chancen

der vom Staate Hamburg garantirten grossen Geld-Lotterie, in welcher über **9 Millionen 800.000 Mark**

sicher gewonnen werden müssen.

Die Gewinne dieser vortheilhaften Geld-Lotterie, welche plangemäss nur 100.000 Lose enthält, sind folgende, nämlich: Der grösste Gewinn ist ev. 400.000 Mark

Prämie	Mark	5 Gewinne à	Mark
1 Gewinn à	150.000	105 Gewinne à	3000
1 Gewinn à	100.000	263 Gewinne à	2000
1 Gewinn à	75.000	12 Gewinne à	15000
1 Gewinn à	50.000	2 Gewinne à	1200
2 Gewinne à	40.000	631 Gewinne à	1000
3 Gewinne à	30.000	873 Gewinne à	500
4 Gewinne à	25.000	1050 Gewinne à	300
2 Gewinne à	20.000	60 Gewinne à	200
12 Gewinne à	15.000	100 Gewinne à	150
1 Gewinn à	12.000	28860 Gewinne à	138
24 Gewinne à	10.000	3900 Gewinne à	124
5 Gewinne à	8000	75 Gewinne à	100
3 Gewinne à	6000	7800 Gew. à	94 u. 67
54 Gewinne à	5000	7850 Gew. à	40 u. 20

und kommen solche in wenigen Monaten in 7 Abtheilungen zur sicheren Entscheidung.

Die erste Gewinnziehung ist amtlich auf den

15. und 16. Juni

festgestellt und kostet für diese erste Ziehung

das ganze Originalloos

nur 3 Gulden 50 kr. 8. W.,

das halbe Originalloos

nur 1 Gulden 75 kr. 8. W.,

das viertel Originalloos

nur 88 kr. 8. W.,

und werden diese vom Staate garantirten Original-Loose (keine verbotenen Promessen) gegen frankirte Einsendung des Betrages selbst nach den entferntesten Gegenden von mir versandt. (2-2)

Jeder der Bethelligten erhält von mir neben seinem Original-Loose auch den mit dem Staatswappen versehenen Original-Plan gratis und nach stattgehabter Ziehung sofort die amtliche Ziehungsliste unaufgefordert zugesandt

Die Auszahlung und Versendung der Gewinnelder erfolgt von mir direct an die Interessenten prompt und unter strengster Verschwiegenheit.

Jede Bestellung kann man einfach auf eine Postinzahlungskarte oder per recommandirten Brief machen.

Man wende sich daher mit den Aufträgen vertrauensvoll an

Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir in HAMBURG.

Nagla in gotova pomoč

PLJUČIH BOLNIH

pri tuberkulozi (jetiki) v prvih dobach, pri hudem in kroničnem pijučnem kašaru, pri kašlju vsake vrste, pri pasjem kašlju, hripavosti, teskej sapi, zaslesanju potem pri

bramori, blednici, pomanjkanju krvi in pri okrevanju po polnufosfor-kislem

apneno-železnem

SIRUPU

lekarničarja Jul. Herbabny na Dunaju.

To zdravilo se razodeva s tem, da bolniku začne jed dobro dišati i da se zadobi mirno spanje ter se okrepi vsled pomnožene krvi, trudnost in ponočno potenje preneha, vata, kakor tudi kašelj vsled manj gostega sleza

in celijo se s popnjenjem bolni pljučni deli. Mnogo zdravniških pričal in zahvalnih pism, kakor tudi natančen poduk se nahaja v knjižici dr. Schweizerja, ki je priložena vsakej steklenici.

Pohvalno pismo.

Gospodu lekarničarju J. Herbabny na Dunaju.

Dolgo časa sem bila tako slaba, da sem večkrat omedlela. Poskusila sem Vas polnufosfor kisli apneno-železni sirup in prav kmalu mi je celo odleglo. Okrepela sem ter dobila veselje do jedi in k malu sem popolnoma ozdravela.

Potem pa je zbolela moja 17letna hčerka in po izreku slavnih dunajskih zdravnikov je obolela levi del pljuč. K malu potem jo je napadla še huda pljučnica, katero je, hvala Bogu, ugodno prebila, ali vse moči življenja so pri mojej hčerki opesale in bilo se je najhujšega bati. Ker je mene Vaš apneno-železni sirup ozdravil, zato sem ga tudi svojej hčeri dajala in lahko trdim z najboljšo vestjo, da je le on mojemu detetu življenje ohranil in oslabljeno moč življenja zopet utrdil. Ti vidni vspehi Vaše dobrodelne iznašbe me nagibajo da Vam visoko spoštovani gospod, izrekam živo zahvalo v svojem in v imenu moje hčerke. Nama je dal Vaš apneno-železni sirup zaželeno pomoč, naj bi jo dal tudi vsem tistim, ki imajo enake bolezni.

Hitzing, pri Dunaju.

Fani Rainer,

okrajnega komisarja vdova.

Cena 1 steklenica 1 gld. 25 kr., po pošti 30 kr.

Več za zavoj. Prosimo, naj se izrečno zahteva apneno-železni sirup od Julija Herbabny in naj se gleda na zgoraj natisneno, od gospože napisano varstveno marko, mora biti na vsakej steklenici.

Glavna pošiljatelna zaloga za dežele:

Na Dunaji, lekarnica »zur Barmherzigkeit« J. Herbabny, Neubau, Kaiserstrasse, 90.

Zaloga: Carlo Zanetti, lekarnica via nuova 27; Na Reki: M. Scarpa lekarničar; v Gorici: G. Cristoforetti lekarničar; v Ljubljani: J. Sweboda, Jul. Trnkotzky lekarničar; v Pulji: A. Wassermann lekarničar. (12-10)

Pain-Expeller

se sidrom

je izvrstno domače zdravilo.

Kdor je ta koristen pomočnik, n. pr. zoper protin, revmatizem, trganje po udih, revm. zobobol itd. le samo enkrat rabi, radovoljno ga dalje priporoča. To je pomenljivo za vrednost »Pain-Expeller«-ja, in le tej okoljini je pripi-sovati, da se je brez vsega hvalisanja po vsej Avstriji veličansko razširil.

Dobiva se v steklenicah po 40 in 70 kr. v lekarni G. B. Foraboschi v Trstu, in v vseh znamenitih lekarnah cesarstva. (2-1)

ROČNI MLINI

stiskalnice za grozdje

in za konzerve iz sadja.

Sesalke vseh vrst,

Plinovi motori

OTTOVI,

popolnejša in bolj ekonomična sistema.

Železne cevi,

Stavbeni stroji.

SCHNABL & C.

V Trstu via Carintia 17.

(12-8)

Fabrika decimalnih in centimalnih vag za živino in na mostu.

A. Baumann,

Na Dunaju, V. Bez. Griesgasse Nr. 15.

Ceniki brez plačila in poštnine prosto.

(10-2)

Posestnikom opekarnic.

Priporočam svoje stroje, parne ročne ali s konji goniti, k najcenejšemu izdelovanju vsakovrstnih opek za zid in stroho cevi itd. vzlasti svoje

Nepretrogoma delajoče ročne tlačilnice za opeko,

ktere nasproti drugim načinom izdelovanja dajejo veliki prid in znamenito prihrambo. Potrebujemo v postrežbo dveh ljudi k dovršenju 4000 ličnih opek, in so posebno primerne k napravi hodnega tlaka na ulicah in v vežah, nezgorljivih, apnenih in cemento-peščenih plošč, opek iz žilindre itd., kakor tudi k tlačenju na pol suhih prej upodobljenih plošč. — Načrti brezplačno. (3-4)

Louis Jäger, fabrikant strojev v Ehrenfeld-Köln a. Rh.

Ed. Musil-ove pisanke in risanke

Dunaj, Tuchlauben 6.

Ravnokar je izšla nova izdaja Musilovih pisank in risank s podobami v slovenskem jeziku, in bile so z visokim c. kr. ministerskim odlokom od 9. februarja 1881 št. 1395 za ljudske in meščanske šole dovoljene in priporočene.

Musilove pisanke se dobivajo načrtane na 30 načinov.

Musilove nove risanke s priloženimi nalogami za risanje obsegajo sledeče štev.:

na risanki št. 1 razgledni poduk,

« « « 2 podobe obrtniškega orodja, načrte grbov, itd.

« « « 3 in 4 izglede vsake baže, kinč.

« « « 0 Naloge za risanje s prosto roko.

Cena Musilovih pisank in risank:

ena pisanka v navadni velikosti, po 8 listov: 2 kr.; 100 pisank 1 gld. 50 kr.; ena risanka, po 8 listov: 3 kr.; 100 risank 2 gld.

Izgledi zastoj in s prosto pošto. (2-1)